KRİSTAL KENTLER

HASİBE ÇERKO

HECE
anlatı

Hasibe Çerko

Niğde - Çamardı'da doğdu. Lise öğrenimini İstanbul'da, lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde tamamladı. Halen İstanbul'da Kabataş Erkek lisesinde felsefe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve üç Nur'un annesi. İlk öyküsü "Bir Sokrates Oyunu", Gri dergide yayımlandı. Felsefe okuma - yazmalarında kültür, metin kuramı, mitoloji, resim, sinema gibi alanlar ağırlıklı bir şekilde yer aldı. Kurmacanın sınırındaki denemelerini Karabatak dergisinde yayımladı. Edebiyat eserlerini inceleme, kuram ve öykülerini Hece, Hece Öykü ve İtibar, Türk Dili, Gri, Post Öykü gibi dergilerde yayımlamıştır. Düşünen Şehir, Hece ve Hece Öykü'de, öykü ve yazıları yayımlanmaktadır.

Eserleri: *Us Lekesi* (Şule Yay., 2010-2012, Hece Yay., 2018), *Diana'nın Kanlı Kavakları* (Şule Yay., 2013, Büyüyen Ay Yay. 2017), *Leyla* (Büyüyen Ay Yay., 2015-2016).

Kristal Kentler

Hasibe Çerko

HECE YAYINLARI

Hece Yayınları: 566
Anlatı

Birinci Basım: Ocak 2020

©Hece Yayınları

Kapak Tasarımı:
www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık:
HECE

Baskı:
www.dumat.com.tr

ISBN: 978-605-7547-53-8

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.
Konur Sokak Nu: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara
T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14
e-posta: hece@hece.com.tr
www.hece.com.tr
Sertifika No: 17672

Her kim ki başlangıçların derinliklerine girer, hatırlayarak ve hatırlamaktan da öteye geçerek başlangıçtan önceki köklere iner, ona son ile birlikte başlangıç da gelir, ve yine ancak o, varlığının güvencesini geçmişin derinliklerinde bulan bütün gelecekleri hatırlar; her kim ki akıp gideni yakalayabilir, ancak o akıp gitmiş olan içersinde ölümü yenmiş olur.

HERMANN BROCH: VERGİLİUS'UN ÖLÜMÜ, TOPRAK - BEKLEYİŞ, 260
(Ahmet Cemal çevirisi, İthaki Yayınları, 2013)

İÇİNDEKİLER

Sade İç Dökmeler / 9

Taş Kanatlı Kartal / 19

Işık Kuyuları / 31

Eriyen Kubbeler / 41

Dünyanın Zengin Müziği / 51

Açılmak / 55

Yeşil Nehirler Ortasında / 65

SADE İÇ DÖKMELER

Bin yıllardan süzülen yaşamın taş aydınlığıdır bu hisar. Anayurdun serin ve esrarlı rüzgarları altında hafif çalkantılı, alt üst olmuş yurttur o da; bahçeleri şafakla büyülenir, vızıldar, coşar, nehirlerin saf arınmışlığına erişir toprağı. Bu yüzden acı verir bütün yemişlerin mevsimleri kokan bağrında masalsı, narin yaratığın solgun, çaresiz, ateşli sızı içindeki dönüşümü.

Ayağımı kentin bahar toprağına bastığım sabah, içimde karanlık, derin korkular boşandı yine. Göze görünmeyen yüz, bir anda açtı peçesini öz güzelliğinin yasla çevrelenmiş, içinin en derin noktasındaki saydam varlığını çok doğal bir çıplaklık halinde sergileyip paylaştı: taşıp aktı kalbinin ışıktan pınarları, serpilip yayıldı Benliğime, koyaklara, zirvelere. Görülmedik bir şey oldu: iç dünyamı eliyle tutup sarmaladı, yatıştırdı, eylem için hazırlayıp genişletti ruhumu. Başta özgün kokusunu ve kişiliğinin bütün zenginliklerini verdi bana.

O, dünyanın en derin sınırındaki gülümseme, dingin ve berrak başlangıçların ve kendi manzarasının uçsuz bucaksız kesitlerini doğuran kucaklayış, sonsuz uzak aydınlıkların hasretiyle dolu kanatlarla gökyüzüne değecek kadar uzanmış, yalnız ve anlatılmaz çiçek. Onu saran canlılık deviniminin

yoğunluğundan bağımsızlaşmış, düşen ve dağılıp gidenden çözülmüş ve ayrılmış, yüreği yağmur damlalarıyla görünmez olmuş sürgünlerin üstündeki ıslak bir gonca gibi irkilen, zamanın olgunlaşmasının uğultusuyla yüklü. - Çiçek, acılı sesler çıkarıp iç döküyor bazen. Bağrından neşeli yıldızlar kederlerle yağıyor belki de.

Evet, sılaya dönüş yolunda içine girdiğimiz kalenin huzur soluğu hayatın solmayan erişilmez çiçeklenişini müjde veriyor ve bizler harika soluğun hiçbiryerdeliği içersinde tutkulu sesler duyuyoruz. Dolgun bir ezgi gibi serpiliyorlar yamaçlardan: güçlüler ama sessizliğin dilsiz yankısıyla örülü, meçhul ışıltı yağmurları halinde serpilip yağıyorlar kaleye, serpintilerden öte, bir çınlayıştan da öte doğrudan anlam olarak fışkırıyorlar. Yer ve gök arasına gerilmiş, gökyüzünde saklı duranları gözyaşından yapılmış sonsuz iç çeperleriyle örten saydam kubbe ağır ağır kayıyor arkasındaki görünmez geceye. Güneş o saydam kanatların üzerine eğilene kadar kubbeye bakıyoruz. Elbette artık her yöne açılmış bakış, ihsana nail olduğunun bilinciyle yayılarak dönüşen masalsı yaratık, yankı duvarlarıyla çevrelenmiş sertlik ve soluksuzluk mekânından mekânsızlığa doğru dalgalanarak ışıklar ve gölgelerin birbirine aktığı şekilsiz okyanusa, yalnızca özsellikler ve yalnızca ifadelerden oluşma, örneğin çiçeksiz çiçeklerden, tatlılıklardan oluşma okyanusa vardı, her saniye daha da saydamlaşan örtü üzerinde tedirgin, bekleyip dinledi, dinledi, sade kulak kesilerek hissetti evreni, varoluşun boşuna olmayışının sezgisine erişti, kavradı çemberlerin hüzünlü dönüşünü. Yavaş yavaş beliren ve kendilerini sunan adlarla şekillere yöneldi özler kalabalığı içinden. Adları ve şekilleri seçti, çıkardı ipek ve mercan ağaçlardan yemişleri… Sayısız görünüşle gölgelenerek yansıtıldı mekâna, iç dünyası olan. Kendini yansıtarak uyum ve hafifliğe erişti. Hepsine birden bağlanıp zahmetsizce ruhunu paylaştığı bu yansıtma

imgeleri biledi bakışını, içinde taşıdığı tohumlar ve aralarından geçip gittiği öz varlıklarının birleştiği, onların adsız derinlikleri olan kendi ruhunun derinliklerine inerek o anlatılmaz derinliklerde saydam ifadelere dönüştüğü ânın mekânsız ayna imgesi daha bir yasladı onu elin huzur serinliğine. Çiçeğin ta saklı denizde dinlenen damarlarına indi o da. Onun kalbinden ışığını içti, içti, dünyevilik - dışı pınarlarında yıkanarak yeni görünümler, dostlar, çehreler yarattı, gittikçe, gittikçe daha da genişledi imgeleri melek evreninin; - ah, bu evrenler ki, nasıl da o güvercinlerin içine atıldığı olağanüstü ince, gümüş dalgaların gelgitlerini doğururlar, zamanın ıslak fırtınaları, ateşin ve buzun acılarının tufanı yıkar, dağıtır onları ve örter sonra, ama sonsuza dek vardırlar, verilmişlerdir bize, çünkü yüreğin ve alnın hasretidir her biri, unutulmuş bir görünmeyen ışığa batmış, şimdiye karışmışlardır.

İşte huzur sarhoşluğundan ayılmanın gerçekleştiği yerde mekânsız ayna imgesi kendini tekrar yeryüzü gerçeğiyle açığa vuruyor. Bu zümrüt kalede rüya gibi bir karşılaşmanın sersemletici huzuruyla, aynı anda dünyevi oluşumların saklı filizleri, köklerindeki o esrarengiz güneşin yankısıyla donatıyor bu çaresizce solgun, çocuksu varlığı.

Uzun süre kulak kabartmaya gerek kalmadan duyuluyorlar, yitip giden sevgililerin titreşimleriyle dolu her yer. Yalnızca görünmez derinliklerine çekilmişler, sanki ışıyan cennet ağızlarla dünyevi mesajlar fısıldıyorlar, - yine de duyulmamış.

Fakat ey analar, duygulandırır mı sizi geriye bakıp duruşum, şarkılaştırılmış güzelliğinizin dağılıp gitmiş, alacakaranlık havayla sıvanmış mezarlıklar halini aldığı, yavaşça görünmezliğe bürünen gövdenizin titreşimler yaydığı topraklara, boşluğa asılı, günler, geceler boyu yıldız tüten. Sizler ki, biricik simgelerisiniz talihimin. Kapalı, sarışın bahçelerinizin serinliğindeki yaşamın renksiz arınmışlığı dünyadakinin aksine harıl

harıl işler benliğimi. Çünkü sınır boylarında erişilmez aşka yükselmiş solgun yüzü ancak siz içinize alırsınız, - dokunaklı, korunmuş hayvanı.

Ben, şaşkın, ürpermiş, ellerimle kalenin bedenine değiyorum. Gözkapaklarımı ıslatıyor yağmurlar, tatlı serinlik alt üst ediyor, ağırlaşıyor vücudum. Beyaz bir bulut kadar hafiftim oysa. Gezgin beyaz bulutlar kadar hafif. Okşuyorum artık görünüşlerle ayırt edilmesi imkânsız dokuyu.

Büyülerin o şeffaf gölünden kaynayan sevimli buğu her yanı sarmalamış, artık tamamen yayılmış vadiye, dağların tepelerine.

Ve onun çeşmelerine gark olmuş bakışlarımla adlarından ayrılanlar, bir anda serpiliyor yeni bir varoluş yüzeyinde birleşecekleri, içimde öylesine kesintisiz duyduğum gözden ırak dünyanın rüzgarları önünde.

Ah ne korkunç tükeniş! Alevlenen kederli ateş tekrardan uç verdi.

Canlılıklar, pırıl pırıl çizgiler, kederin iki kat yoğunlaştırdığı o derin seslerle yükselen gümüşi deniz doldurdu havayı - belki duyulur oldu zaman. Yeryüzünün topraklarından öteye dalgalanmış, doğallık halinde akıp giderken, ta eski sahillerin taşlarına, kumlarına ıslak tuz lekeleriyle hafif ve dingin, dokunuyordu. Sevecenlikle okşuyordu sirayet halinde, fidanın yaprağındaki gençliğe nasıl dokunursa özlü su. Dünyevi çeşitliliğin ve zenginliğin de ötesinde bir hareketlenmeyle.

Ve kader, ah, kader! Rüyanın erişilmez sınırında taş taş üstüne konularak imlenen çehreyle dağılıp can verdiğimiz kanlı burgaç! Geçip gidiyor mu yoksa ardımız sıra dönüş yolu, derin mi derin içimizin ayırt edilemezliğinde evrenle.

Buğular, nasıl sevinç oluyordu, arttırıyordu ayırt edilemezin kanını. Bilemiyorum. Damla damla sızıyor muydu, daha büyüğün yöresinden. Fakat yakınlaştıkça suları olmayan o denizden

estiği kesinleşiyordu, alıkonulamaz sesler denizinden fışkırmaktaydı. Yeryüzünü eritecek, yakacak gibiydi dalgaları. Her şeyi sarıyor, tutuyor, kıvırıp topluyordu ayrıca. Artık mekânla henüz - varolan çok, çok derin bir sessizliğe gömülüyordu, isteğin karşılanmasıydı bu sessizlik hâli. İhtiyaç duydukları loşluk temelindeki dinginliğe ulaşmışlardı. Mutlak bir dilsizliğin egemenliği altındaydılar. O saydam çiçek de, altın sarısıyla bezeli meyvelerini sergilemiş, hep meyve vermiş o yer de feda edilmişti, aşılmıştı. Boşluğu dolduran denizin dehşetli dokunuşunun kokusu üzerindeyken, eriyen şimdinin ihtiyaç yüzünden sarsıntılı bağrına yıkılıverdi dağ gibi. Böylece dönüşüme uğramış, yeni, suskunluğa bürünmüş bir varlık kazanmıştı yurt, emanet alınmıştı: gece karanlığıyla deniz, üzerinden geçip gidiyordu, kendi içinde varoluşun özünün kaynağıyla - uçsuz bucaksızlıktan coşup gelen damlacıklar nehri - toparlayıp birleştirerek yitip gitmemesi için koruyordu onu.

Hava ve kale çevresinden vadi: soluksuz genişleyen yerle içli dışlı, yeşil örtüden ve tozlarından arınmış insanoğlunun.

Ve tarlalar vardı, gri ormanların kuşattığı doruklardan çukur alanlara dek, ıslak, buhar salan.. tutkulu incelikle sarmaş dolaş… Daha demin bu göl yeşil açıklık, ihtiyaç halindeki başka her şeyle birlikte gecenin karanlık atmosferine gömüldü ki, herhalde yaşanılan olay canlılık niteliklerinden soyunup çıplak kalmış bir dünya zamanı hatırasıydı.

Oh, yeryüzünde sınırları belirsiz şeffaflık, doruklardan aşağı kaleyi fırdolayı kuşatan olgunlukla yeniden dölledi havayı. Etrafımı çevirdi, etimi tazelendirdi güneşin yansımaları.

Toprak ümitlerle dolup özümsedi ışığı. Baharın yumuşak ateşinde terleyen tohumlar, Göksu'ya öykünmüş, dinmez bir bollukla yağan yağmurun ve dönüm yerlerinde çok güçlü kollarla akan güneşin sevgiyle getirdiğine, insan ötesine açılmış, bin bir çeşitlilikteki el değmemiş biricik dilin suskunluğunda

çatlayıp sürdürdü gelişimini.

Gökyüzü maviliğe doydu, aşinası olduğum eski yoğunluğuna kavuştu. Yurdun her noktası uzaklıklarla dolup tekrar yansıtmaya başladı uzaklıkları. Aynalar birbirlerini ve ruhu, ruh da aynaları yansıttığından uzak - yakın arasındaki sınırlar kalktı, dünyanın sınırının en derin noktasındaki ışığın paylaşılmasının sevimli ortaklığı gerçekleşti.

İşte kar kaynaklarından boşanmışçasına yoğun temizlik kokusunu yayarak ortasından geçtiği kalede, türküler çığırıyor, tutuşup sazlar fışkırtıyor nehir; - ve bu, Göksu, kesin bir gürleyişle süt beyaz taşları yarıp akan, ayrıca güvercinli kalenin en yakın çevresi, gökler ve yerle kaynaşmış gümüş sütunlar gibi sevenlerin varlık bulduğu, doymuşların; bu arada toprağın yükselen parlak yörüngelerinde yapay kemerler oluşturan kadim güvercinin yansımalarıyla, o uçsuz bucaksız yansıma imgesiyle ağaran ufukların suyu.

İlkin bu çevrede görünüme büründü sonsuz yakıcı kuş, donup kalmış dev damlalarını ve tutulamaz kırılganlıktaki çiğini en uzak kıyılara ulaştırmıştı. Su kenarındaki servi ağaçlarının koyu yaprakları üzerinde beyaz güvercinler taklalar atıp nazlı nazlı süzülüyordu. Havadaki kristalleri canlandırarak uçmuş, uçmuş, engin maviliğe gömülmüş, fakat yitirilmesi ve unutulması imkânsız biçimde bende kalmış, bakışlarımda çökelmiştiler.

…

Anlıyorum, tinsel duvarların dibinde, otlar arasında, tuhaf, suya batmış meyve ağaçları gibi sönmüş fenerleri özleyen Benim gösteriyor; dinmeyen şu ince yağmurun ötesinde hep yalnız, dönüşüme uğrayan cennet kucağındayken asıl olduğum şeye atıf yapan, tükenmiş ve güç dolgunlaşan doğa var. - İçimde bulunuşunu bendeki tükeniş yiğitliğine borçlu.

Bir de, şu, taş beyazlığının sütten duvarları ki, - kentin kal-

binin her yerini sarmış şelale görünüşüyle çağıldıyor - geçmişe ait dingin bir yaşamı kucaklamam için çağırmaktaydı.

Kentin yükseklerinde taşların ezgili akışı sürüyordu. Hareketsiz yayılan bu taşların ortasından geçen nehir de dinmişti. Yüceliğin, genişliğin, derinliğin girdabına kapılmaktan yorgun mu düşmüştü? Çünkü ışığın serin parıltısıydı. Yıldız nefesleri ve güvercin nefesleriyle sırılsıklamdı kale yolu. Yeri saran şekilsiz yıldızların soluğu ayaklarımı okşuyordu, tatlı hüzünle bakan güvercinlerin dost yüzleri bahar çağrışımları göndermekte zorlayıcıydı. Oluş özlemiyle gerilen yurt, bağrında çoktandır uyanmış canlı ve ılık boşluğu fırlattı havaya. Eski meyve bahçeleri boy atıp yayıldı göz alabildiğince dağların zirvelerine, derelere. Güvercinler sonsuzluk için havalandılar, aktılar, aktılar damlalar halinde. Körpe aydınlıkla doldu göklerin ve nehrin parıltıları. Fakat aydınlık öylesine her yanı kuşatıcı ve körpe ışığını her yerde hissettiriciydi ki ak güvercin selinin hangi yöne aktığı artık anlaşılamıyordu. Saydam inci tozları, damarcıklar, telciklerle yağıyordu aşağıdan yukarıya, yukarıdan aşağıya. Sonra yumuşak bir esintiyle yan taraflara savruluyordu. Aslında herhalde savrulma bile denemezdi, hafifçe bir yuvarlanma ve kayma denilebilirdi.

Tutkularını bana açan ilk güvercin gök kubbeyi böyle yumuşak bir esintiyle sarsarak tavanın açılmasını istemişti. Sonunda evren ışıklarıyla sarılmış olarak uçsuz bucaksız göğü kaplamıştı yüzü. Unutulmaz bir ifade edilemezlikti o. Benimle ağır ağır hafif bir tonla konuşması arındırmıştı. Sade neşeydi beni tutup damarlarının akkorlar köpüğüyle sarmalayışı.

Yine bütün çeşitliliği ve çokyönlülüğüyle yokluğu alevlere buladı gölge loşluklar oluşturup; ulu bedeninin varlık kokusunu bahçelere yayarak toprak yolda tutuşturdu kanatlarını, çekirdekleri uyardı, mekânı büyüledi yaratılmışlarla. Sevgiden harap biçimde bir bu omzuma bir öteki omzuma kanatlarını